TARNOWSKI TEATR
IM. LUDWIKA SOLSKIEGO
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA TARNOWA

Powrót krasnoludków

Zinaida Zagner

Zinaida Zagner

Aktorka, ukończyła krakowską Państwową Wyższą Szkołę Teatralną i wędrowała po różnych teatrach – od Olsztyna, Szczecina, Poznania, przez Tarnów, Rzeszów, aż osiadła w Krakowie. Związana z teatrami: im. Juliusza Słowackiego, Maszkaronem i Teatrem Ludowym oraz z teatrami offowymi: „Akne", „M.I.S.T.", „Stygmator".

Wystąpiła w serialach, m.in.: „Plebania", „Majka", „Agencja", „Klan", „Na Wspólnej", „Szpilki na Giewoncie".

Przez wiele lat związana z Kabaretem „Jama Michalika".

Jest autorką tekstów kabaretowych, bajek i wielu scenariuszy teatralnych.

A reżyseria to jej hobby.

obsada

ZINAIDA ZAGNER

POWRÓT KRASNOLUDKÓW

reżyseria i scenografia ZINAIDA ZAGNER

muzyka MAŁGORZATA CHOWAŃIEC

obsada

MATYLDA BACZYŃSKA
Śmieszka

MONIKA WENTA-HUDZIAK
Wróżka, Pani Agregacik

JERZY PAL
Pociesze k

KAMIL URBAN
Kot

Inspicjent, sufler MAŁGORZATA GUTWIŃSKA

PREMIERA 10 GRUDNIA 2011 MAŁA SCENA

Od lewej: Matylda Baczyńska, Monika Wenta-Hudziak, Jerzy Pal, Kamil Urban.

od autorki

Zawsze lubiłam opowieści o podróżach w czasie, o tym, jak się ludzie zachowują, gdy znajdą się w innej rzeczywistości – a to w przyszłości, a to w przeszłości, czy w tzw. świecie równoległym.

Kiedyś zaczęłam się zastanawiać: co by było, gdyby tak przenieść w przyszłość nie ludzi, ale małe niebożęta, te istotki zwane krasnoludkami lub właśnie bożętami? Jak one by się odnalazły w naszym XXI wieku, wieku techniki? I czy znalazłoby się tu dla nich miejsce?

I tak powstał „Powrót krasnoludków". Bo pomyślałam, że dzieci w każdej epoce są obdarzone dużą wyobraźnią, która pozwoli zadomowić się krasnoludkom.

Zinaida Zagner

Trudno określić jedno stałe miejsce przebywania krasnoludków. Z racji niewielkiego wzrostu zajmują oni różnego rodzaju szczeliny, mysie nory, dziuple wiewiórcze, rozpadliny skalne, szpary w podłodze, kąty pod piecem, a także strychy i stodoły. Ale przede wszystkim krasnoludki żyją w lesie, budując swe domki pod grzybkami, które nakrywają liśćmi. Tylko niekiedy przenoszą się w sąsiedztwo siedzib ludzkich, zatrzymując się zwłaszcza przy starych budowlach. Sporadycznie zakładają mieszkania w izbach – lecz jedynie u dobrych ludzi!

W XVI wieku pojawiła się hipoteza, jakoby krasnoludki wywodziły się od ...Pigmejów.

Dalekimi krewnymi krasnoludków są: krasnoludy, elfy i smurfy.

Powrót krasnoludków

2 Żyjcie krasnoludkom

Kim są krasnoludki? To istoty drobnego wzrostu, wyglądem przypominające małych ludzi. Przeważnie przedstawiane są w szpiczastych czapeczkach koloru czerwonego – stąd ich nazwa (w gwarze „krasny" oznacza „czerwony").

Według wierzeń ludowych są przyjazne człowiekowi, któremu chętnie pomagają. Choć niewielcy to opiekunowie, są bardzo skuteczni. Ciężkim ich zadaniem jest pomaganie człowiekowi w pracach domowych i pomnażanie jego majątku. Tam, gdzie mieszkają krasnoludki, panuje dobrobyt i porządek. Pracują najczęściej nocą lub podczas nieobecności gospodarzy.

Krasnoludek zwykle ma dużą głowę, długą brodę i sumiaste wąsy, wdziany nos, krótkie nóżki, tułów przewężnie zdradzający nadwagę, kolorowy kubraczek i filcowe buty lub chodaczki.

Inna nazwa krasnoludka to: krasnal lub skrzat.

Krasnoludki wystąpują w Polsce w utworach literackich już w XV i XVI wieku.

Pojawiają się w baśniach i baśniach polskich, a także innych narodów europejskich. O krasnoludkach pisali m.in. Hans Christian Andersen, Jakub i Wilhelm Grimm, Zofia Kossak, Jan Brzechwa, Maria Konopnicka, Maria Kownacka, Lucyna Krzemieniecka, Czesław Janczarski, Andrzej Grabowski i wielu, wielu innych.

Powrót krasnoludków

MARIA KONOPNICKA

O KRASNOLUDKACH I SIEROTCE MARYSI

(fragment)

Czy to bajka, czy nie bajka,
Myślcie sobie, jak tam chcecie.
A ja przecież wam powiadam:
Krasnoludki są na świecie.
Naród wielce osobliwy,
Drobny – niby ziarnka w bani;
Jeśli które z was nie wierzy,
Niech zapyta starej niani. (...)
Gdzie chce – wejdzie, co chce – zrobi,
Jak cień chyżo, jak cień cicho,
Nie odżegnać się od niego,
Takie sprytne małe licho!
Zresztą myślcie, jako chcecie,
Czy kto chwali, czy kto gani,
Krasnoludki są na świecie!
Spytajcie się tylko niani.

najczęstsze imiona krasnoludków

Choć scenariusz filmu „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków" (1937) oparty został na baśni braci Jakuba i Wilhelma Grimm, wydanej 120 lat wcześniej, to dopiero historia opowiedziana przez Walta Disneya spopularyzowała na cały świat imiona siedmiu leśnych ludzików: Apsika, Gapcia, Gburka, Mędrka, Nieśmiałka, Śpioszka i Wesołka.

Dzięki Marii Konopnickiej poznaliśmy naszych rodzimych krasnali. W jej pisanej prozą poetyckiej baśni „O krasnoludkach i sierotce Marysi" (1896) pojawia się nie tylko król Błystek, ale też Żagiewka, Podziomek i kronikarz Koszałek Opałek.

Współczesnym pisarzem i poetą, opisującym życie skrzatów, jest Andrzej Grabowski z Ciężkowic, autor poczytnych „Przygód skrzata Wiercipiętka" (1983) oraz dalszych opowieści z jego życia: „Wielka wyprawa skrzata Wiercipiętka" oraz „Wiercipiętek w Krainie Paproci". Oprócz tytułowej postaci, pojawiają się na kartach książeczek Andrzeja Grabowskiego również: Siwaczek, Brzuchaczek, Szybkobiegaczek, Borówka, Czaruś Duży, Piórko i Bazyli.

Lucyna Krzemieniecka opisała przygody krasnala Hałabały. Jan Wilkowski powołał do życia skrzata Dzięcielinka, który w latach 60. był bohaterem popularnych programów telewizyjnych („Przygody skrzata Dzięcielinka", „Dzięcielinek i Świerzopski"). Maria Kownacka przedstawiła dzieciom krasnoludka Zmarzlaczka.

Inne postaci z tego kręgu to również: Biedronek, Chwastek, Mądraczek, Modraczek, Mordziaczek, Osiłek, Płaczek, Poziomka, Pracuś, Słomiaczek, Żółtaszek.

Współcześnie krasnoludki zadomowiły się nawet w Internecie, np. od dłuższego czasu swój blog prowadzi wrocławski krasnal Życzliwek.

W spektaklu „Powrót krasnoludków" poznacie również krasnala Pocieszka i – uwaga, rzadkość! – krasnala płci żeńskiej (krasnoludkę?), Śmieszkę.

DORYSUJ I POKOLORUJ SWOJEGO KRASNOLUDKA

ŠKODA

AUTO BACZEK
Tarnów ul. Gumniska 36a
www.autobaczek.pl

Niezłe Ciacho
PIEKARNIA CIAST I TORTÓW

ART
marketing

SPONSOR PREMIERY

mpec

MECENAS TEATRU

KARPACKA
SPÓŁKA GAZOWNICTWA

tarnow.pl

WYTNIJ SWOJE NAKLEJKI

Dyrektor naczelny - RAFAŁ BALAWEJDER

Główna księgowa - ELŻBIETA POPADIAK
Koordynator pracy artystycznej - WIOLETTA ŁAWNIUK
Sekretariat - AGATA SĄDEL
Specjalista ds. prawno-kadrowych - MACIEJ WIETRZYK
Kierownik techniczny - JERZY PRZYSTUPA
Sekretarz literacki - JERZY ŚWITEK
Specjalista do spraw projektów kulturalnych - MAŁGORZATA SAJDAK
Pracownia stolarska - JÓZEF KIEŁBASA, TADEUSZ STACH
Plastyk - ANDRZEJ KRZYCZMONIK
Pracownia krawiecka - MAŁGORZATA JERZYKOWSKA
Oświetleniowcy - TADEUSZ WIŚNIOWSKI, WIESŁAW HABEL
Akustyk - JERZY MILEWSKI, ARTUR WACHOWIEC
Rekwizytor - STANISŁAW KUTA
Garderobiana - BARBARA ŁAZARSKA
Montażyści dekoracji - BARTŁOMIEJ IWANEK (brygadzista),
RYSZARD ADAMIAK, ZDZISŁAW MAZUR,
RYSZARD POCIECHA
Magazyn kostiumów - MAŁGORZATA SAIDA
Kierownik administracji - EWA ROSA
Inspektor ds. bhp, p.poż. - WŁODZIMIERZ NĘDZA
Zaopatrzeniowiec, kierowca - KAZIMIERZ PRYBICZY
Kierownik biura promocji i organizacji widowni - KRZYSZTOF BOGUSZ
Organizatorzy widowni - STANISŁAWA JĘDRZEJEC,
MAGDALENA GÓRECKA, MARZENA KIEŁBASA
Specjalista ds. wizualizacji i reklamy - MACIEJ SROKA
Reklama - KRYSTYNA SZAFORZ

REDAKCJA PROGRAMU
Tarnowski Teatr, zdjęcia krasnoludków Paweł Topolski,
zdjęcie z próby Jerzy Świtek, grafika/skład Maciej Sroka

TARNOWSKI TEATR IM. LUDWIKA SOLSKIEGO
ul. A. Mickiewicza 4, 33-100 Tarnów, sekretariat/fax (14) 688 32 88,
centrala (14) 622 12 51

BIURO PROMOCJI I ORGANIZACJI WIDOWNI
ul. A. Mickiewicza 4, pokój nr 4 (w foyer) czynne od poniedziałku do piątku
w godz. 8.00 – 16.00, tel. (14) 688 32 87 tel. kom. 784 976 026,
www.teatr.tarnow.pl, e-mail: promocja@teatr.tarnow.pl.

SPRZEDAŻ BILETÓW
od wtorku do piątku w Tarnowskim Teatrze, ul. A. Mickiewicza 4,
pokój nr 4 (w foyer) w godzinach: 9.00-17.00, tel.(14) 688 32 87.
Akceptujemy karty płatnicze.
Sprzedaż biletów przez Internet: www.ekobilet.pl/tarnowski-teatr,
rezerwacja biletów: kasabiletowa@teatr.tarnow.pl,
soboty i niedziele sprzedaż biletów na dwie godziny
przed spektaklem w miejscu grania.

WYTNIJ SWOJE NAKLEJKI

WYTNIJ SWOJE NAKLEJKI